

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ దశాధికశతతమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ దశాధికశతతమః సర్గః ॥

వసిష్ఠస్య సృష్టిపరంపరయా సహేచ్ఛ్వాకుకులపరంపరాముపవర్ణ్య జ్యేష్ఠస్యైవ
రాజ్యాభిషేచనముచితమితి నిశ్చిత్త్య శ్రీరామం ప్రతి రాజ్యగ్రహణార్థమనురోధః

క్రుద్ధమాజ్ఞాయ రామం తు వసిష్ఠః ప్రత్యువాచ హా |
జాబాలిరపి జానీతే లోకస్యాస్య గతాగతిం || 2.110.1 ||

నివర్తయితుకామస్తు త్వామేతద్ వాక్యమబ్రవీత్ |
ఇమాం లోకసముత్పత్తిం లోకనాథ నిబోధ మే || 2.110.2 ||

సర్వం సలిలమేవాసీత్ పృథివీ తత్ర నిర్మితా |
తతః సమభవద్ బ్రహ్మ స్వయంభూర్దైవతైః సహ || 2.110.3 ||

స వరాహస్తతో భూత్వా ప్రోజ్జహార వసుంధరాం |
అస్సృజచ్ఛ జగత్ సర్వం సహ పుత్రైః కృతాత్మభిః || 2.110.4 ||

ఆకాశప్రభవో బ్రహ్మ శాశ్వతో నిత్య అవ్యయః |
తస్మాన్మరీచిః సంజజ్ఞే మరీచేః కశ్యపః సుతః || 2.110.5 ||

వివస్వాన్ కశ్యపాజ్జజ్ఞే మనుర్వైవస్వతః స్వయం |
స తు ప్రజాపతిః పూర్వమిచ్ఛ్వాకుస్తు మనోః సుతః || 2.110.6 ||

యస్యేయం ప్రథమం దత్తా సమృద్ధా మనునా మహీ |
తమిచ్ఛ్వాకుమయోధ్యాయాం రాజానం విద్ధి పూర్వకం || 2.110.7 ||

ఇక్షాకోస్తు సుతః శ్రీమాన్ కుక్షిరిత్యేవ విశ్రుతః |
కుక్షేరథాత్మజో వీరో వికుక్షిరుదపద్యత || 2.110.8 ||

వికుక్షేస్తు మహాతేజాః బాణః పుత్రః ప్రతాపవాన్ |
బాణస్య చ మహాబాహురనరణ్యో మహాతపాః || 2.110.9 ||

నానావృష్టిర్బభూవాస్మిన్ న దుర్భిక్షః సతాం వరే |
అనరణ్యే మహారాజే తస్మరో వాపి కశ్చన || 2.110.10 ||

అనరణ్యాన్మహారాజ పృథూ రాజా బభూవ హా |
తస్మాత్ పృథోర్మహాతేజాస్త్రిశంకురుదపద్యత || 2.110.11 ||

స సత్యవచనాద్ వీరః సశరీరో దివం గతః |
త్రిశంకోరభవత్ సూనుర్ధుంధుమారో మహాయశాః || 2.110.12 ||

ధుంధుమారాన్మహాతేజా యువనాశ్వో వ్యజాయత |
యువనాశ్వసుతః శ్రీమాన్ మాంధాతా సమపద్యత || 2.110.13 ||

మాంధాతుస్తు మహాతేజాః సుసంధిరుదపద్యత |
సుసంధేరపి పుత్రౌ ద్వౌ ధ్రువసంధిః ప్రసేనజిత్ || 2.110.14 ||

యశస్వీ ధ్రువసంధేస్తు భరతో రిపుసూదనః |
భరతాత్ తు మహాబాహోరసితో నామ జాయత || 2.110.15 ||

యస్యైతే ప్రతిరాజాన ఉదపద్యంత శత్రవః |
హైహయాస్తాలజంఘాశ్చ శూరాశ్చ శశబిందవః || 2.110.16 ||

తాంస్తు సర్వాన్ ప్రతివ్రాహ్య యుద్ధే రాజా ప్రవాసితః |
స చ శైలవరే రమ్యే బభూవాభిరతో మునిః || 2.110.17 ||

ద్వే చాస్య భార్యే గర్భిణ్యౌ బభూవతురితి శ్రుతిః |
తత్ర చైకా మహాభాగా భార్గవం దేవవర్చసం || 2.110.18 ||

వవందే పద్మపత్రాక్షీ కాంక్షిణీ పుత్రముత్తమం |
ఏకా గర్భవినాశాయ సపత్న్యై గరలం దదౌ || 2.110.19 ||

భార్గవశ్చ్యవనో నామ హిమవంతముపాశ్రితః |
తమృషిం సాభ్యుపాగమ్య కాలిందీ త్వభ్యవాదయత్ || 2.110.20 ||

స తామభ్యవదత్ ప్రీతో వరేప్పుం పుత్రజన్మని |
పుత్రస్తే భవితా దేవి మహాత్మా లోకవిశ్రుతః || 2.110.21 ||

ధార్మికశ్చ సుభీమశ్చ వంశకర్తారిసూదనః |
శ్రుత్వా ప్రదక్షిణం కృత్వా మునిం తమనుమాన్య చ || 2.110.22 ||

పద్మపత్రసమానాక్షం పద్మగర్భసమప్రభం |
తతః సా గృహమాగమ్య పత్నీ పుత్రమజాయత || 2.110.23 ||

సపత్న్యా తు గరస్తస్యై దత్తో గర్భజిఘాంసయా |
గరేణ సహ తేనైవ తస్మాత్ స సగరోఽభవత్ || 2.110.24 ||

స రాజా సగరో నామ యః సముద్రమఖానయత్ |
ఇష్ట్యా పర్వణి వేగేన త్రాసయాన ఇమాః ప్రజాః || 2.110.25 ||

అసమంజస్తు పుత్రోఽభూత్ సగరస్యేతి నః శ్రుతం |
జీవన్నేవ స పిత్రా తు నిరస్తః పాపకర్మకృత్ || 2.110.26 ||

అంశుమానపి పుత్రోఽభూదసమంజస్య వీర్యవాన్ |
దిలీపోఽశుమతః పుత్రో దిలీపస్య భగీరథః || 2.110.27 ||

భగీరథాత్ కకుత్స్థశ్చ కాకుత్స్థా యేన తు స్మృతాః |
కకుత్స్థస్య తు పుత్రోఽభూద్ రఘుర్యేన తు రాఘవాః || 2.110.28 ||

రఘోస్తు పుత్రస్తేజస్వీ ప్రవృద్ధః పురుషాదకః |
కల్యాషపాదః సౌదాస ఇత్యేవం ప్రథితో భువి || 2.110.29 ||

కల్యాషపాదపుత్రోఽభూచ్ఛంఖణస్త్వీతి నః శ్రుతం |
యస్తు తద్వీర్యమాసాద్య సహసైన్యో వ్యనీనశత్ || 2.110.30 ||

శంఖణస్య తు పుత్రోఽభూచ్ఛార్ః శ్రీమాన్ సుదర్శనః |
సుదర్శనస్యాగ్నివర్ణ అగ్నివర్ణస్య శీఘ్రగః || 2.110.31 ||

శీఘ్రగస్య మరుః పుత్రో మరోః పుత్రః ప్రశుశ్రువః |
ప్రశుశ్రువస్య పుత్రోఽభూదంబరీషో మహామతిః || 2.110.32 ||

అంబరీషస్య పుత్రోఽభూన్నవలషః సత్యవిక్రమః |
నవలషస్య చ నాభాగః పుత్రః పరమధార్మికః || 2.110.33 ||

అజశ్చ సువ్రతశ్చైవ నాభాగస్య సుతావుభౌ |
అజస్య చైవ ధర్మాత్మా రాజా దశరథః సుతః || 2.110.34 ||

తస్య జ్యేష్ఠోఽసి దాయాదో రామ ఇత్యభివిశ్రుతః |
తద్ గృహాణ స్వకం రాజ్యమవేక్షస్వ జగన్మృప || 2.110.35 ||

ఇక్ష్యాకూణాం హి సర్వేషాం రాజా భవతి పూర్వజః |
పూర్వజే నావరః పుత్రో జ్యేష్ఠో రాజాభిషిచ్యతే || 2.110.36 ||

స రాఘవాణాం కులధర్మమాత్మనః
సనాతనం నాద్య విహంతుమర్హసి |
ప్రభూతరత్నామనుశాధి మేదినీం
ప్రభూతరాష్ట్రాం పితృవన్మహాయశః || 2.110.37 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే దశాధికశతతమః సర్గః ||